

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milady Haplové v právní věci žalobce **A., a. s.**, zastoupeného JUDr. Jiřím Štanclem, advokátem se sídlem Čsl. Legií 172/I., Klatovy, proti žalovanému **Úřadu průmyslového vlastnictví**, se sídlem Antonína Čermáka 2a, Praha 6, o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 27. 2. 2002,

takto :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění :

Rozhodnutím předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví (dále též „předseda“) uvedeným v záhlaví tohoto rozsudku byl zamítnut rozklad žalobce proti rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví (dále též „úřad“) ze dne 16. 6. 2000, o zamítnutí přihlášky prostorové ochranné známky, a napadené rozhodnutí bylo potvrzeno. V odůvodnění rozhodnutí předseda uvedl, že sklenice, jejíhož zápisu do rejstříku se žalobce domáhal, se nijak podstatně neliší od sklenic, v nichž byly již před podáním přihlášky ochranné známky prodávány např. džemy nebo dětské výživy. Podle předsedy je přihlašované označení tvořeno obecně známým tvarem výrobku, který je běžně užíván a dává tomuto výrobku podstatnou užitnou hodnotu, přičemž drobné tvarové odlišnosti nejsou bez zvýšené pozornosti postřehnutelné. Nejedná se tedy o natolik výjimečný a jedinečný tvar, aby upoutal pozornost spotřebitelů, které podle předsedy nelze omezit pouze na úzce specifikovaný okruh výrobců nápojů; takový tvar tedy není způsobilý jednoznačně odlišit takto označované výrobky od výrobků produkovaných jinými výrobci obalového skla. Předseda dále uvedl, že v rozkladu nebyly podány přesvědčivé argumenty, které by vedly ke změně napadeného rozhodnutí. Zjištěná překážka zápisné způsobilosti je v tomto případě překážkou absolutní,

kteřou nelze překonat ani prokázáním příznačnosti podle § 2 odst. 2 zákona č. 137/1995 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochranných známkách“; s účinností od 1. 4. 2004 zrušen zákonem č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů – pozn. soudu). Vnější úprava výrobku pak může být uplatněna formou jiné průmyslové právní ochrany než známkové. Ze všech uvedených důvodů byl rozklad žalobce zamítnut a napadené rozhodnutí potvrzeno.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce v zákonné lhůtě žalobu k Vrchnímu soudu v Praze, v níž uvedl, že rozhodnutí bylo vydáno na základě nesprávné úvahy žalovaného, kdo je spotřebitelem. Podle žalobce nedostane spotřebitel láhev (i v dalších částech textu míněna zřejmě sklenice – pozn. soudu) v podobě, v níž ji posuzoval žalovaný, nýbrž tato bude opatřená vinětou a nápojem určité barvy, proto spotřebitel vnímá výrobek především díky viněťě a barvě. Žalovaný posuzoval výrobek v podobě, s níž se spotřebitel na trhu nesetká. Láhve hodnocené žalovaným kupují a rozlišují obchodníci a z hlediska jejich pohledu je nutné posuzovat rozlišovací schopnost odlišně, neboť pro ně má význam i dno láhve a jeho tvar, a jsou schopni přesněji a citlivěji rozpoznat tvary láhve. Rozhodnutí o nedostatku rozlišovací schopnosti výrobku je tedy podle žalobce nesprávné. Žalobce označil za nepřezkoumatelný závěr žalovaného, že spotřebitelé jsou na trhu zvyklí na nápoje prodávané v láhvích, které mají stejné nebo podobné znaky jako přihlášené označení. Tuto skutečnost žalovaný nijak neprokázal; jedná se však o závěr podstatný, který vedl k zamítnutí ochranné známky. Dále žalobce namítl, že žalovaný hodnotil výrobek pouze pro třídu 21 – obalové sklo, zejména nápoje, avšak přihlášku zamítl i pro třídy 32 a 33, tj. alkoholické a nealkoholické nápoje, aniž by se věcně touto částí přihlášky zabýval. Žalobce dále namítl porušení principu požadavku přiměřené právní jistoty, kterou by měla být i konsekvence rozhodování orgánu veřejné moci, neboť v jiných případech, kdy byla např. přihlašována prostorová ochranná známka PET láhve na vodu, byla tato prostorová ochranná známka zapsána. Ze všech těchto důvodů žalobce navrhl, aby rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 27. 2. 2002, bylo zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že ji považuje za zcela nedůvodnou. Žalovaný považuje svůj výklad pojmu spotřebitel za správný, tento pojem podle něj nelze omezit pouze na profesionální obchodníky. Pojem spotřebitel je v současném známkoprávním pojetí vnímán značně extenzivně a nelze z něj vyloučit konečného konzumenta nápoje v předmětné láhvi. Žalovaný setrval na názoru, že přihlašované označení ve tvaru běžné láhve nemá rozlišovací způsobilost, neboť není natolik jedinečné a neotřelé, že je spotřebitel bude vnímat zcela jednoznačně jako označení pro výrobky konkrétního podnikatele. Navrhované označení pak svým tvarem neindividualizuje výrobek, nýbrž mu propůjčuje pouze běžnou hodnotu, tj. hodnotu obalu, do něhož je výrobek naplněn. Proto žalovaný dospěl k závěru, že předmět žalobcovy přihlášky je vyloučen ze zápisu. Žalovaný dále uvedl, že v souladu s § 34 spr. ř. provedl dokazování a podle své úvahy zhodnotil důkazy a vyvodil z nich skutková a právní zjištění, která respektují smysl, účel a meze zákona. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

Ze správního spisu předloženého žalovaným vyplynuly následující podstatné skutečnosti:

Dne 1. 2. 1999 podal žalobce přihlášku prostorové ochranné známky, kterou navrhoval přihlásit do třídy 21 – obalové sklo, láhve, sklenice mezinárodního třídění výrobků a služeb.

Dne 16. 6. 2000 vydal Úřad průmyslového vlastnictví rozhodnutí, jímž zamítl přihlášku výše uvedené ochranné známky, neboť přihlašované označení shledal vyloučeným ze zápisu do rejstříku ve smyslu § 2 odst. 1 písm. b) a e) zákona o ochranných známkách. Úřad v odůvodnění uvedl, že označení tvořené pouhým tvarem výrobku postrádá rozlišovací způsobilost a neumožňuje spotřebiteli orientovat se na výrobky poskytované z určitého obchodního zdroje. Úřad neakceptoval názor žalobce, že se jedná o obal originálního tvaru, opatřenou ve spodní části znakem výrobce; námitku zápisné způsobilosti se žalobci nepodařilo vyvrátit.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce rozklad, v němž namítl, že se úřad nevypořádal s věcnými argumenty proti zamítnutí ochranné známky. Žalobce požádal o to, aby byla rozlišitelnost sklenic posuzována z hlediska profesionálních obchodníků s nápoji, kteří jsou schopni velmi přesně rozlišit podle tvaru a provedení výrobku jeho původ a dodavatele. Žalobce vyslovil přesvědčení o tom, že sklenice je způsobilá zápisu do rejstříku ochranných známek.

Dne 27. 2. 2002 bylo vydáno žalobou napadené rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví.

Věc nebyla skončena Vrchním soudem v Praze do 31. 12. 2002, proto byla podle § 132 s. ř. s. postoupena Nejvyššímu správnímu soudu k dokončení v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. – tedy v řízení o žalobách proti rozhodnutím správního orgánu.

Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 24. 6. 2003, čj. 5 A 60/2002 - 16, žalobu proti uvedenému rozhodnutí odmítl s tím, že jde o věc vyplývající z občanskoprávních vztahů, o níž má rozhodnout podle právní úpravy účinné od 1. 1. 2003 soud v občanském soudním řízení podle části páté o. s. ř. Nejvyšší správní soud poučil žalobce o tom, že může do jednoho měsíce od právní moci usnesení podat žalobu k soudu příslušnému podle § 249 a 250 o. s. ř., přičemž účinky procesních úkonů učiněných v tomto řízení zůstávají zachovány.

Usnesením zvláštního senátu pro rozhodování některých kompetenčních sporů zřízeného zákonem č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 2. 9. 2004, čj. Konf 103/2003 - 13, bylo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2003, čj. 5 A 60/2002 - 16, zrušeno a konstatováno, že příslušným vydat rozhodnutí o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 27. 2. 2002, je soud ve správním soudnictví, v daném případě tedy s ohledem na § 132 s. ř. s. Nejvyšší správní soud.

Žaloba není důvodná.

Podle § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochranných známkách je ze zápisu do rejstříku vyloučeno označení, které nemá způsobilost rozlišit výrobky nebo služby. Podle písm. e) citovaného ustanovení je ze zápisu do rejstříku vyloučeno označení tvořené výlučně tvarem výrobku, který vyplývá z jeho povahy, nebo je nezbytný pro dosažení technického výsledku anebo dává tomuto výrobku podstatnou užitnou hodnotu. Žalobce namítá, že není správný závěr žalovaného o nedostatku rozlišovací způsobilosti přihlašované prostorové ochranné známky, neboť tato způsobilost musí být posuzována pohledem spotřebitele, tedy obchodníka, nikoliv však konečného spotřebitele. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí zcela ve shodě se žalovaným, že podle současného známkoprávního pojetí pojmu spotřebitel je nutno

tuto osobu vnímat nikoliv zúženým výkladem, jak činí žalobce, nýbrž naopak tak, aby zahrnovala co nejširší okruh dotčených osob, neboť nelze odhlížet od smyslu ochranné známky jako takové, která nepochybně představuje jeden z nejúčinnějších prostředků, jak dostat do povědomí co největšího okruhu veřejnosti výrobky či služby daného podnikatele. Ke stejnému právnímu závěru došla již prvorepubliková judikatura (např. Boh. A 10.915/33-II.: „*Při posuzování podobnosti známek jest přihlížeti k možnosti omylu průměrného konsumenta – při obyčejné pozornosti – o původu zboží označeného ochrannými známkami vykazujícími určité charakteristické znaky.*“, popř. Boh. A 12.403/36, vykládající podobnost známek ve vztahu k obyčejné pozornosti průměrného konsumenta a dovozující, že při této míře pozornosti utkví v paměti pouze všeobecné znaky známek, jejich celkový dojem, vytvářející tzv. pamětní obraz). S touto otázkou se v nedávné době vypořádal i Nejvyšší správní soud, jenž např. v rozsudku ze dne 14. 7. 2005, čj. 6 A 61/2002 - 52, dospěl k závěru, že „*pojem spotřebitel je třeba v známkovém právu vnímat tak, aby zahrnoval co nejširší okruh dotčených osob, neboť nelze odhlížet od smyslu ochranné známky jako takové, která nepochybně představuje jeden z nejúčinnějších prostředků, jak dostat do povědomí co největšího okruhu lidí výrobky či služby daného podnikatele.*“. Rozlišovací způsobilost, tj. schopnost individualizovat zboží, je nutno zkoumat vždy ve vztahu k vjemu průměrného spotřebitele, a to z několika hledisek, především vizuálního, fonetického, významového, porovnáním dominantních prvků apod. Označení, která jsou shodná natolik, že nemají žádnou rozlišovací způsobilost, nemohou požívat známkové ochrany. Zaměnitelnost označení může být logicky dovozena z podobnosti v dominantním prvku nebo naopak z toho, že označení dominantní odlišující prvek nemá a ostatní prvky mají nízkou rozlišovací schopnost.

Posouzení zaměnitelnosti je věcí úvahy správního orgánu. Soud není proto oprávněn na místě správního orgánu nahrazovat jeho hodnocení důkazů vlastní úvahou a na místo zjištěného skutkového stavu postavit vlastní skutková zjištění. Musel se tak omezit pouze na zkoumání, zda je úsudek žalovaného logicky možným závěrem vycházejícím z premis, které byly nastoleny. Své kognici soud pouze může – a k žalobní námitce musí – podrobit hodnocení důkazů potud, zda bylo úplné a z hlediska aplikované právní normy také logické. V těchto směrech soud uvážil, že žalovaný svůj úsudek o nezaměnitelnosti sporných známek řádně odůvodnil, přičemž jeho závěr neodporoval zásadám známkového práva. Nejvyšší správní soud neshledal, že by úsudek žalovaného, který vycházel z hodnocení řádně zjištěných skutkových okolností, byl zřejmě mylný, logicky nemožný; dospěl-li žalovaný na základě tohoto úsudku, jemuž nelze vytýkat zřejmou nesprávnost, k závěru, že ochranná známka není způsobilá zápisu do rejstříku ochranných známek, nebylo mu možné ze strany Nejvyššího správního soudu nic vytknout. Namítá-li žalobce, že spotřebitel vnímá láhev až ve chvíli, kdy je opatřena vinětou a nápojem určité barvy, pak je zapotřebí poukázat na to, že viněta ani barva nápoje nebyly předmětem daného řízení. Přihlašovaná prostorová ochranná známka – láhev – tedy musela již sama o sobě splňovat požadavky zápisné způsobilosti. Ochrana viněty ani barvy nápoje nebyla v daném řízení požadována a nebylo o ní tedy žalovaným ani rozhodováno.

Důvodnou není ani námitka žalobce poukazující na fakt, že úřad na základě průzkumu hodnotil výrobek pouze pro třídu 21, avšak přihlášku zamítl i pro třídy 32 a 33, neboť z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že tomu tak nebylo vzhledem k okolnosti, že žalobce byl upozorněn, že jeho přihlašované označení všeobecně postrádá rozlišovací způsobilost, a to způsobem, který ze zákona vylučuje takové označení ze zápisu do rejstříku, neboť se jedná o tzv. absolutní překážky zápisné způsobilosti. V dané věci bylo tedy irrelevantní bližší označení předmětu podle mezinárodního třídění výrobků a služeb.

Žalobce závěrem namítá, že nelze hovořit o předvídatelnosti rozhodování žalovaného a tedy ani o právní jistotě, neboť úřadem byly zapsány jiné prostorové ochranné známky a jemu byla tato ochrana odmítnuta. Nejvyšší správní soud však shledává tuto námitku nepatřičnou, neboť je v ní argumentováno jiným správním řízením, které probíhalo s jiným subjektem, za jiných podmínek a zejména s jiným předmětem, kterému byla následně udělena ochrana.

Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Žalobce, který neměl ve věci úspěch, nemá podle § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému soud nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení, neboť jejich náhradu nepožadoval, ani mu náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly (§ 60 odst. 1 a 7 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. ledna 2006

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu